

66704043 Sığınmacı ve Göçmenlerle Çalışma ve Diaspora

Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK

Ankara Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Fakültesi

Sosyal Hizmet ABD

Tanım

- Yunanca «dia»(için/dolayı) ve «sporos» (tohum) kelimelerinden türeyen diaspora kavramı, «sağa sola saçılmış/dağılmış tohumlar» anlamına gelmektedir (Yaldız, 2013, s.290).

- Diaspora kelimesi en basit haliyle, herhangi bir ulusun kendi yurdundan ayrılmış kolu olarak tanımlanan etnik ve/veya dinî azınlıkları tanımlar. Bir yandan travmatik göçlere zorlanmış, katliam ve soykırıma uğramış insanları kapsarken diğer yandan da nesiller boyu anavatanlarından mental olarak kopmamış toplumlara “diaspora” deniliyor (Kurnaz, 2019).

Türk Dil Kurumu Tanımı

- **1. Herhangi bir ulusun veya inanç mensuplarının ana yurtları dışında azınlık olarak yaşadıkları yer.**
- **2. Herhangi bir ulusun yurdundan ayrılmış kolu, kopuntu.**
- **3. Yahudilerin ana yurtlarından ayrılarak yabancı ülkelerde yerleşen kolları, kopuntu. <https://www.sozluk.gov.tr/>**

- “Klasik Diaspora” kelimesinin geçmişi ise 2500 yıla dayanmaktadır. “Diaspora” kelimesi, önceleri altıncı yüzyıldaki Yahudilerin yaşanmış olduğu sürgünü ifade ederken aynı zamanda “dağılma” anlamına geliyordu.

Kavramın Tarihsel Deęiřimi

- 80'lerden bu yana kavramın kullanımını yaygınlaşmakla birlikte, bu dönemdeki siyasi ve sosyal gelişmelerle birlikte kelimenin anlamı da zamanla değişime uğradı. Böylece “diaspora”, sadece tipik bir zorunlu göçü değil; her ne sebeple olursa olsun anavatanları dışında yaşayan toplulukları ifade eden bir kavrama dönüştü. “Diaspora” kavramının içerisine mülteci, misafir işçi, sürgün topluluğu, yurtdışı topluluğu ve etnik topluluklar da dâhil edilmeye başlanmıştır. Ayrıca kimlik, ulus, göç, getto ve **azınlık** gibi kavramlar da “diaspora” kavramının içinde kendilerine yer bulmuştur (Kurnaz, 2019).

Modern Diaspora

- “Modern diaspora” kavramı, daha önce “klasik diaspora”nın içerisinde kullanılan sürgün, soykırım, zorunlu göç gibi unsurların neticesinde vatanlarını terk edip başka ülkelerde yaşamak zorunda kalan insanları tanımlarken, günümüzde anlam gelişmesine uğrayarak içerisinde gönüllü göç ile vatanını terk edenler için de kullanılmaya başlanmıştır (Kurnaz, 2019).

- Bir topluluğun modern diaspora olarak tanımlanması için beş özellik:
- Köken ülke dışında yaşaması
- Örgütlü olması
- Bulunduğu ülkeye aidiyet hissetmeyen veya hissettiği halde bulunduğu ülkede dışlanması
- Anavatanıyla bir geçmişe sahip ve anavatanında gelecek için planları olması
- Anavatanla olan ilişkisini her ne şekilde olursa olsun devam ettirmesi (Kurnaz, 2019).

Diaspora'nın 6 Temel Niteliđi

1. Kendileri ya da ataları belirli bir merkezden iki veya daha fazla bölgeye dağılmışlardır.
2. Anavatana ilişkin ortak bir hafıza veya vizyonu korurlar.
3. Misafir oldukları toplum tarafından tam olarak kabul görmediklerine ya da görmeyeceklerine inanırlar, bu nedenle kendilerini kısmen yabancı ve izole olmuş hissederler.
4. Tarihsel anavatanlarını kendilerinin gerçek ideal evi olarak kabul ederler. Şartlar uygun olduğunda kendileri ya da sonraki nesiller anavatana geri dönecektir ya da dönmelidir.
5. Hepbirlikte anavatanın korunması, yeniden yapılandırılması, güvenliği ve refahı için çalışmaları gerektiğine inanırlar.
6. Anavatanla bağlarını korumaya devam ederler, etnik bilinçleri ve dayanışmaları önemli ölçüde bu ilişki üzerinden tanımlanır (Yaldız, 2013, s.303).

Kaynakça

- Yıldız, Fırat (2013). Diaspora Kavramı: Tarihçe, Gelişme ve Tartışmalar. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*.18:289-318.
- Kurnaz, Atilla (12 Nisan 2019). *Diaspora Nedir?*
<https://perspektif.eu/2019/04/12/son-zamanlarin-en-sik-tartisilan-kavramlarindan-biri-diaspora-nedir/> (Erişim: 27.11.2019).
- Türk Dil Kurumu Sözlüğü (Erişim: 27.11.2019).
<https://www.sozluk.gov.tr/>